

Letna plača 1 for. 50 kr.
Društveniki dobivajo
list brezplačno.

Delaj, nabiraj, pomnožuj.



Učitelji in nepremožni
kmetovalci plačajo
le po 75 kr.

Slovenska čebela.

Družbeni list za prijatelje čebelarstva

po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

Obseg: Opravila pri čebelnjaku meseca julija. — Čebeloredivne cveteče rastline meseca julija. — Čebelarstvo in čebelarska statistika. — Gnjlila zalega. — Nekaj od čebelarstva na Ruskem. — Kaj je s prelaskem panjem v jesen storiti? — Naznautilo našim udom.

Opravila pri čebelnjaku meseca julija.

Celega meseca julija je za čebelno pašo skoraj najhujše. Ker ni lipe, boba, grahovce in družih poletnih rastlin, je večidelj lakota, zlasti še če je bila zaradi neugodnega vremena tudi majnika in junija slaba paša. Letos pa so bile čebele nenavadno bolj medene, kakor poprejšnega meseca, ker deževno vreme je bilo polno medúnosnega plevela obrodilo, n. pr. plevelne grahorce, plavic in družega. Tudi mane letos ni mankalo, ker toplo — mokrotno vreme je bilo kakor nalašč zato. Ker ne le ljudi sploh, ampak dostikrat tudi izvedeni čebelarji čisto napačne zaumene o mani imajo, spregovorimo danes besedo o mani.

Kaj je tedaj mana? Mana ni nič družega, kakor neka izločba, ali bolj prav izvržba listne uši, ali listne mušice. Te male živalice sedijo na spodnji strani drevesnega perja ali listja, izločujejo, izvržejo, ali od sebe dajejo neko rumenkasto, lepljivo ali smolnato tekočino, katero na zgornjo zeleno stran pod živalico ležečega listja pada, ter se posušena lepo sveti, dokler jo dež ne izpere. Ljudje navadno le bliščeče listje gledajo, ter pravijo, da mana pada, kaj pa je nad takim perjem, nobeden ne pogleda. Lahko se tudi primeri, da posušeno tekočino dež, ali sicer vlažno, megleno vreme odmoči, ko takih listnih uši, ali mušic že zdavnej več ni, toraj si tudi ljudje navadno ne vedó razjasniti, od kod je ta tekočina, ter mislijo vse s tem povedati, ko pravijo: letos mana pada. V Smereku je bilo 2. in 3. julija veliko take mane viditi, potem jo je dež spral. Gorkomir je kazal 17° in 18° C., nebó je bilo oblačno, dež in solnce. Pazno smo pregledovali 3. julija lipovo listje, ter našli po 20 do 100 manjših in večih rumeno-zelenkastih listnih uši; samec je veči (do 1^{mm} dolg, 1/2 do 1^{mm} debel) z dvojnima perutnicama, samice so manje brez perutnic, mladina nektera ni bila večja, ko navadna sipa. Opazovalec pritisne lahko samca in izvrgel je živo-rumenkasto tekočino, samice pa izločujejo belo, ali brezbarveno lepljivo tekočino,

ktera se suha sveti. Skoraj vsaki spodnji list je bil poln tega. Velike sladčice pri tej mani ravno nismo čutili. Naj še tu omenimo, da po smerekah in hojah tej zeló enaka živalica (*licanium racemosum*) čebelam obilno hrane daje. In tako nam naše čebelice iz živalstva in rastlinstva sladki méd nabirajo. Bog daj, že skoraj malo boljše letino za čebelarstvo, ker do zdaj se nam je le slabo obnašalo. Opazovanje vremenskega spreminja se pa sicer prav podučljivo. N. pr. letos je 24. maja gorkomé kazal 21° C vročine, sedem dni potem le 1° C in popoldne je sneg popolno zemljo pokril. Blizo 14 dni je vsaki dan dežvalo in zraven so nam še hude sapé brez števila čebel pokončevale.

Čebeloredivne cveteče rastline meseca julija.

Drevje in grmovje: Divji jazmin — *philadelphus coronarius* (méd in vosek); navadni hrast — *quercus sessiflora* in poletni peceljasti hrast — *quercus pedunculata* (oba mana); mokovec — *sorbus aria*, tudi enako glogovje *crataegus aria*, *viburnum* *lantana* (vosek).

Na polji in travnikih: Trpotec — *plantago media* (obnožje); kosmata zel, tudi papeževa sveča — *verbascum thapsus* (vosek, obnožje, medú le malo); črna zel — *verb. nigrum* (méd in vosek); zvinjak ali zviti korén — *lythrum salicaria* (méd); kačji jezik — *polomonium caeruleum* (méd); pijavčno ali vinarsko zelje — *lysimachia numularia* (vosek); smolniček, smolni nagel — *lychnis viscaria* (vosek); slak plotni — *convulvulus sepem* (méd in obnožje); volčja jagoda, ali češnja — *atropa belladonna* (méd); kosmati vrbovec — *epilodium hirsutum* (obnožje, medú le malo); smrdljivec, ali smrdljivi korenj — *conium maculatum* (mana); korenj — *davcus carota* (méd); razni kim, kimel — *nigella arvensis* et *sativa* (méd); matrna, tudi mačja dušica — *thymus serpyllum* (méd in vosek); meta razna — *mentha aquatica* et *arvensis* (méd); polaj — *pulegium vulgare* (méd); kačji ali gadji korén — *polygonum bistorta* (méd in vosek); jesenski regrad — *leontodon autumnalis* (méd, tudi obnožje); razna črna bil — *scrophularia nodosa* et *Ehrharti* (méd); gojzdna mavrica — *lisymachia vulgaris* (vosek); sladko-grenka, ali razhudnik — *dulcamara flexuosa* (méd); divji lan, madronšica — *linaria vulgaris* (méd); jetrčnik — *veronica longifolia* (méd); melisa, medika — *melitis melissophilum* (veliko medú); črnoglavka, ali prunelica — *prunella vulgaris* et *grandiflora* (méd); vodeni česen — *teverium chamaedrys* (méd); moljava, dresen, — *polygonum lapathifolium* (méd); trnev gladež — *ononis spinosa* (méd); nemška detelja ali lucerna — *medicago sativa* (méd).

Na vrtu: plušec — *portulaca oleracea* (méd); pasje zelišče — *solanum nigrum* (méd); diseča resedica — *reseda odorata* (méd); mák — *papaver somniferum* (obnožje); lučnjik — *verbascum thapsiforme* (méd); dinja — *cucumis melo* (méd); glavinec rudeči — *scabiosa atropurpurea* (méd); raznovrstna slezina, popel malva *alcea* etc. . . . (méd); meta poprova — *mentha piperita* in melisa — *melissa officinalis* (obe veliko medú); janež — *pinpinella anisum* in poperc ali sladki janež *foeniculum officinale* (oboje méd); razne lilije —

Hyssopus officinalis (vosek in nekoliko medú); pasja smrt, ali lisjak — *aconitum variegatum* (méd); žlatica — *ranunculus lingua* (obnožje); pasji jezik — *cynoglossum officinale* (méd); voščena cvetlica, tudi sovražnica — *cerynthe major* (méd); divja meta — *calamintha officinalis* (méd); črna meta — *marrubium vulgare* (méd), pluvica tudi skrbotec razni — *centaurea jacea*, *phrygia*, *nigra* etc. (méd); rudeči bob — *phasedus multiflorus* (méd) in navadin hren — *cochlearia armoracia* (vosek).

Čebelarstvo in čebelarska statistika.

R. V dosedajnih listih smo vidili, kakó potrebna je čebelarska statistika na vse strani. Tudi c. kr. ministerstvo kmetijstva je že l. 1870 pripoznalo enako potrebo. Naj mi bo dovoljeno z naslednjim izgledni načrt narisati, kaj naj bi statistika čebelarska vse obsegala. Se vé da s tem ne mislim, kaj nepreseljivega ali popolnega podati, ampak kolikor toliko k celoti pripomoči. Pred vsem pa mislim, da nam ni treba tudi v tej reči čakati, dokler ptuje dežele in vlade naprej gredó in nam le slepo posnemanje ptujega ostane. Kar poštne zadeve tiče, je Avstrija pred več leti naj prva novo pot nastopila, druge vlade so jo nasledovale in reč se je na vse strani srečno zboljšala. Naj bi Avstrija tudi kar čebelarstvo tiče, tako napredovala, da bi bila vsem za izgled; saj je lega njenih mnogovrstnih dežel toliko mila in ugodna; saj so se njeni prebivalci od nekdanj s čebelarstvom pečali, ko marsiktera ptuja dežela še na-to mislila ni. Tedaj pri nas skoraj družega treba ni, kakor spodbodeka in bolj zdatne podpore. Za prvo in drugo je potrebna statistika in ta naj bi obsegala:

1. Splohne številke prebivalcev, kateri se s kmetijstvom in zlasti s čebelarstvom pečajo po kronovinah, okrajih in srenjah.

2. Vremenske razmere kronovin, okrajev in srenj. Tú sem sliši navadno toplo in mrzlo, suho in vlažno, jasno in megleno, tiho in vetrovno vreme po počesnih številkah in letnih časih.

3. Zaznam nižje ali višje lege kraja, kjer čebela živi, ter se dobro obnaša.

4. Zaznam časa boljše ali slabejše paše za čebele, tudi cvetljic in časa cvetenja.

5. Navadno število panjev o zimskem in poletnem času, rojev, panjev s premakljivim in nepremakljivim satovjem.

6. Tudi zanimivo bi bilo vediti, (kar pa se vé da je težavniše in tirja znanstvene vednosti) velikost in pleme čebel, čas njih življenja n. pr. matice, delavnih čebel in trotev.

7. Številke počesnega letnega pridelka medú in voská spomlad, poleti in v jesen; cena rojev; dovaževanje in izvaževanje i. t. d.

8. Številke društev, obrtnij, které se s predelovanjem medú in voská pečajo, koliko je potrebno voská za cerkvé i. t. d.

Marsikaj gradiva je že nakupičenega v čebelarskih spisih in knjigah, v ljudskih popisih i. dr., le pravega vrštenja je treba. Kar še manjka, bi se

dobilo ali po društvih, izvedenih čebelarjih, učiteljih in družih vradih. Tedaj le dobra volja in zedinjene moči!

Vsakemu priprostemu je jasno, da je vladi lahko mogoče, s tako statistiko z državno podporo dajati, kjer in kolikor je potrebno, in bi se umno čebelarstvo tudi kmalo na tisto stopnjo povzdignilo, katero med kmetijskimi oddelki resnično zasluži. Od kar je Dzierizon premakljive satnike vpeljal in znanstveni vednosti tako rekoč vrata odprl, je tudi prav lahko dokazati, da umno čebelarstvo čebelarju ne le neposredno velik dobiček donaja, ampak tudi največi blagoslov čez vse kmetijstvo razliva. Že precej od začetka je bilo rečeno, da čebelje oplodjenje žitnega in sadunosnega cvetja bolj pospešujejo, kakor n. pr. Hoinbrokovo brenkanje, tedaj je gotovo blažena naloga vsake za blagostanje podložnih skrbne vlade umno čebelarstvo podpirati, kjer ga najde in vpeljati, kjer ga še ni. Mnogo je še podložnih, ki kruha stradajo in davkev plačevati ne morejo, ki bi pa po umnem čebelarstvu oboje našli. Tù naj vlada pomaga.

Dalje: znano je, da 4 do 500.000 čebelarjev našega cesarstva se najde večji del med kmetovalci, pri njih pa le skušnja in podpora kaj velja. Zastonj se pisari, podučuje in dokazuje velik dobiček delovanja s premakljivimi satniki; kmetovalec je v takih rečéh silno „konservativen“, t. j. on se trmoglavno starega drži. Vsako novo, tudi najboljšo reč mora viditi in viditi in spet viditi, preden se o dobroti prepriča, da se dostokrat še potem — novega ne poprime. Tù naj spet vlada pomaga. Gotovo je najpred potreba, da vlada poduk o čebelarstvu učiteljskim odgojilnicam zapové. Potem še le naj učiteljem daje en ali dva panja s premakljivim satovjem, najpridnišim darila deli t. t. d. naj pa tudi od njih tirja pred imenovane statistične zapisnike.

Al koliko bi to stalo? Ne posebno veliko; smemo reči: proti velikemu dobičku, prav malo. Po številu ljudskih šol kakih 60.000 gld. — k večjemu 100.000 gld. — na 10 let razdeljeno, bi pač moči celega cesarstva ne presegalo! Znabiti se — da ne rečemo za manj potrebne, za nič bolj koristne naprave več potroši. Darila za večje število Dzierzonovih panjev, za večji trud pri ljudskem poduku, bi gotovo čebelarstvo le pospeševalo. To vemo gotovo, da zavolj ugodne lege Avstrijskih dežel bi smelo desetkrat več čebelarjev in čebelnih panjev v Avstriji biti k največem pridu dežel in čebelarjev, in — ko zdaj pride 3 gold. na glavo, bi prišlo potem 30 gld. — ravno zadosti, da bi lahko davke plačevali in kateremu še kaj v žepu ostalo. S tem za letos končamo svoje statistične članke. Naj bi ne bili zastonj ne vladi, ne čebelarjem!

Gnjila zalega.

Kakor vsako žival, tako tudi čebele bolezen tare in pokončuje. Med vsemi je najnevarniša gnjiloba zalege. Umni čebelar se tega vselej, kadar koli kaj tacega zapazi ali le sumi, prestraši in sicer prav po pravici. Ne le panj, ki je skoraj vselej zgubljen, ampak vsa družina je v največi nevarnosti. Ker se pa

vendar večkrat primeri, pogledjmo bolezen. Gnjliloba, tudi čebelna kuga imenovana, v panji nastane, kadar začne zalega v satovji gnjiti. Pri zalegi razločujemo posebno dvojno dobo: prva dokler celice ali piskrci z zalego še niso pokriti, ali zadelani, in druga, kadar plod napreduje in so celice zadelane. Zato razločujemo tudi dvojni gnjiloplod nezadelane in zadelane zalege. Prva nastane, če zalega brž od začetka namesti napredovati, zastane in odmrje, ker nekako kašnata gnojina postane, dokler se v črnorujavkasto krasto ali skrlup spremeni. Nevarna ta gnjliloba ni posebno, zlasti če le sem ter tje ktera celica gnjila postane. Čebele samé to iz panja znesejo, ter nove celice napravijo. Kadar se to toraj zagleda, da tak skrlup po dnu ali zunej pred žrelicem leži, se lahko sklepa, da je panj gnjilopladen, popolno gotovo bomo še le vedili, če satovje pregledamo in tak skrlup po celicah najdemo. Tu je dostikrat pomagano — kadar ni gnjliloba preveč po vsem satovji razsirjena — če se gnjilopladne celice izrežejo, ali še boljše, če eni ali drugi gnjilopladen ali tudi le tudi sumljiv sat popolno zavrže.

Vse drugače pa je pri drugi gnjilobi zadelane zalege. Tu odmrje že bolj zrela zalega, ter se spremeni v neko silno smrdljivo, vlečljivo gnjlilobo, ktera panj okuži takó, da hud smrad v nos bôde, kadar se panj odpre; dostikrat se čuti ta smrad že tudi pri žrelicu. Ta gnjliloba je toliko nalezljiva, da je naglo ves panj okužen in čebele vse svoje delo, med, satovje in še zdravo zalego popustijo in pobegnejo — večji delj v nesrečo celega čebelnjaka. Smrdljivega duhá navzete čebele tudi zdrave okužijo, kamor koli pridejo. Tudi méd okuženega panja je čebelam strup.

Vendar moramo opomniti, da vselej, kadar kaki plod odmrje, še ni taka strupena gnjliloba. Spomlad n. pr., kadar čebele posebno veliko zalege napravijo in nagloma hladno celó mrzlo vreme nastane, se lahko zgodí, da se čebele bolj vkup stisnejo, tedaj se zalega prehladí in odmrje. Tudi ni znamenje gnjile, kužne zalege, če se spomlad tú in tam trotova mrtva zalega najde. Močni panjovi dostikrat prezgodaj trotovo zalego napravijo in pozneje iz celic iznosijo. Tudi se primeri, da slabi panjovi ves méd povžijejo, in se pozneje lakotne tudi zalege lotijo. O času borovničnega cvetja sem dobil v spodnjih Lužicah (Pruskega kraljestva) večkrat gnjilo zalego, ktero so pa čebele iz panjev pospravile, preden je začela skrlup delati, ter zdrave ostale. Tedaj naj je tudi to gnjila zalega, una strupena in pogubljiva vendar ni. Je bil li méd od barovničevja tega kriv? Za gotovo ne moremo trditi. Marsikteri opazovalci so trdili, da mladi čebelni črviči tudi tedaj odmrjó, kadar čebele po takih borovcih ali hojah letajo, kateri so bili po gosencih objedeni.

Kaj pa je vzrok take strupene gnjilobe? Pravega vzroka gotovo menda še nobeden ne vé. Najnavadniša misel pa je, da bolezen izvira iz slabe krme spridenega medú. Starim čebelam ne škoduje toliko; so čebelarji, kateri trdijo, da one smejo méd z gnjlilobo ostrupenega panja brez škode vživati, ko bi zalege ne imele, ali za mladino je gotova smrt. Zatoraj naj čebelarji dobro pazijo, da čebelam nikoli medú ne dajejo, od kterega niso prepričani, da je zdrav in prav pripravljen. Zato pri brezvestnih lectarjih ne kupovaj medú. V jesen vse vkup vržejo in stlačijo: méd, mrtve čebele, godna in negodna zalega. Tak méd že takrat ni priden, pozneje pa se kmalo spridi in skisa, ter postane strup pri-

hodnji mladini. Naj pa že gnjiloba v kakem panju nastane, kakor hoče, večji del se potem zanese.

Je pa čebelarja nesreča gnjile zalege zadela, naj vsaj pazi, da druge zdrave obvaruje. Tù pa je najboljši pripomoček, ktereга sicer pri zdravih čebelah nikoli ne svetujemo — žveplo. Da — taki panj le zažveplaj, kolikor pred, toliko boljši. Odnesi panj in skrij se, kadar ga izpraznuješ, v kaki hlev, hram ali kamor hočeš, da te čebele ne najdejo in strupa ne zanesejo. Méd in vosek stlači, ker nobeno tudi prazno satovje ni za rabo, vso drugo nesnago globoko zakoplji in panj sežgi. Tako sem storil z dvema panjema l. 1857 in pozneje nisem več te nadloge imel.

Je pa že ves čebeljak okužen, se zna ozdravljevanje poskusiti. Žali bog, da od tega skoraj nič več ne vemo, kakor čebelarji pred sto leti. Že stari čebelar Miklavž Jakob od tega govori, tako tudi Slovencem obče znani čebelar Janža: Poglejmo tedaj nju ozdravljanje. Oba priporočata čebele z lakoto ozdravljati. Najpred se matica poišče in zapré, da zalege več ne napravlja. Počaka se nekaj dni, da izleze, kolikor je še zdrave zalege. Potem se same čebele v prazen panj brez medú in satovja stresejo in v kak tamen kraj postavijo, kjer naj bodo brez hrane, dokler več leteti ne morejo. Tako se strupene strdí spraznijo. Potem se denejo v nov, zdrav panj, se jim da medú in kdor ga ima, tudi satovja. Prvi in drugi panj se morata sežgati. V čebelnjaku naj se vse s kropom počedi, in prav, če tudi s človeško scavnico omije. Ta namreč ima lastnost, da gobe v lesu pokončá, zato baron Berlepš tudi misli, da pokončá nalezljivo okužljivost celó tudi pri panjevih. Se pa pozneje spet gnjiloba prikaže, ga ni družega pomočka, kakor za čebele spet — žveplo, za panj — ogenj. Kadar bomo začetek in prave vzroke bolezni bolj poznali, bomo gotovo tudi boljše pomočke našli bolezni ozdravljati.

Vogel.

Nekaj od čebelarstva na Ruskem.

Ph. R. V neki vasi blizo mesta Baturin živi A. Prokopovič — menda največi čebelar Ruskega. V svojih čebelnjakih ima več tisuč panjev; z državno podporo vzdržuje že več let šolo za čebelarstvo v dveh razredih, katero obiskuje vsako leto kakih 50 učencev. Tudi neki gospod Pokorsky ima več tisuč čeb. panjev. Panj Prokopovič-ev je najbolj navaden na Ruskem. Ta panj je také imenovan stoječ panj (Ständerstock); deske za panj — bolj prav podnice — so hrastove po $1\frac{1}{2}$ palci debele, od zunaj vrh tega še za 2 palca debelimi slamnatimi pletenicami ovite; visok je 38 palcev, $14\frac{1}{2}$ širok, 12" dolg, ter ima troje nadstropij. Vsako nadstropje ima po 10 okvirjev, ali romčekov in odzadej posebne vratica; spredaj se vé da ima vsaki oddelek svoje žrelice, katero se s premakljivo dilico lahko zatvori.

Ruski čebelarji s tem panjem také ravnajo, da vsako leto čebelam le eno nadstropje odločijo. Vsako leto vzamejo eno vrsto z medom napolnjenega satovja, ter namesto polnega praznega nastavijo. Tretje leto panj obrnejo, da je

prejšni spodnji oddelk zgornji, ter v treh naslednjih letih spet vsako leto v enem oddelku žanjejo in satovje prenašljajo.

Grof Miklavž Zubow, grajščak Šauliski in Janez pl. Hryškevič, grajščak v Lahovem sta prva Kranjsko čebelo naročila in tudi razne Dzierzonove panjeve. Od tod je predsednik naročil menda tudi prvi Ruski panj. Pri občnem zboru v Solnemgradu l. 1872 ga je na ogled postavil; porajtal ga je malokdo, dasi je bilo zbranih 400 čebelarjev. Neki Borrissowski ga je poslal letos v Dunajsko razstavo in zdaj vsi nemški časopisi o njemu poročajo. Ta panj — kdor hoče se ga lahko v Smereku nagleda — tehta 160 pft. in stane z voznino 45 gold. srebra. Dolg je kake 4', širok $1\frac{1}{2}'$, stene so po 2" debele, ima troje žrelc in kakih 20 satovnih okvirjev — romčekov ne moremo reči — zgornji del okvira bi za ljudi, ki se radi pretepajo, malo nevaren bil, ker je štirivogelno poleno (po $1\frac{1}{2}$ palca vsaka stran debela) stranski deli so malo slabiji. Pokrov je strehi podoben, ter se odpira, ker satniki se od zgoraj vun in noter devajo. Panj je tedaj mali čebelnaček, ki se postavlja in prestavlja kamor kdo hoče. Kakor panj je prav po rusko okorn in nespreten.

Na Poljskem sta izvrstna čebelarja opat Dolinowski in Adam Melezgrynski.

Čebelarstvo je po Rusovskem sploh, kakor pravimo, v otročjih letih. Panji so navadno izdolbljeni leseni hlodi po 2—2 $\frac{1}{2}$ šolna visoki, široki kakor so sami izrastli, ali kakor je delalcu poratalo. Po rodovitni Ukrajni imajo marsikteri grajščaki in duhovniki po 1000 panjev, za ktere se pa čez leto malo zmenijo. Kar živi in pridno méd nanaša, gospodarju vstreže; kar ne, naj pogine, kadar hoče — gospodar nobenemu ne pomaga*). Meseca augusta pregleduje in pretehtuje svoje panje in kjer je kaj, vzame, ter vse vkup méd in vosek, zalego in drugo nesnago v sodček potisne; vse prav takó, kakor nekdanj pri nas. (Znabiti še tudi zdaj sem ter tje!) Nasledek takega ravnanja se vé da je: nečeden méd in vosek in pri prodaji — mala cena.

Poglejmo še, kako Ruski čebelar čebele prezimuje. Konec septembra naredí jamo v zemljo, (če nima že nalašč za to narejene) jo pokrija z deskami; potem panj vrh panja naloži, vrata zatvori in do spomladi jih več ne vidi. Tako pa se vé da se zgodí, da marsikterokrat miši brez strahú gospodarijo in veliko panjev pomorijo. Drugi lakote pomrjejo; spet drugod iz slabo zaprtih panjev čebele vun gredó in nazaj več ne najdejo, ter po tleh mrtve po palcu na debelo ležijo.

Meseca aprila Rus čebelno jamo odpré, čez mrtve malo porentači, jim pobere voščine — tudi pri živih ne pozabi satovje do dobrega spodrezati — ter živeče kar na gola tla zemlje postavi in odidé ter jih prepusti nemili osodi. Da bi slabim médu pokladal, odmrle matice nadomestil, panje osnažil i. t. d., tega in enakega dela Rus ne pozná. Edino še pazi, kdaj kaki panj rojí, da roj v nesnažni štor spravi in vsega čebelarstva je — konec.

*) Prav tako zanikrno čebelarijo še marsikje tú in tam po Slovenskem; nasledek je enak ruskemu, in poslednjič malo spodbudljiva, pa zadolžena resnica: „Muha ne dá kruha.“ Ga zanikrnež pa tudi zasluži? Vredn.

Dragi Janez!

1. list.

Kakor ti, dragi! letos še mnogo čebelarjev popraša: Kaj je s prelahkim panjem v jesen storiti? Res po slabi jesenski paši tarejo čebelarja dostikrat velike skrbi. Panj z lepim satovjem, mlado rodovitno matico kako rad bi ga za pleme ohranil, pa ima medú takó malo, da skoraj gotovo ne bo preživel! Če čebele zamori, ima malo dobička, ker ni ne medú, ne voska; če jih pustí, je v nevarnosti še to zgubiti, kolikor zdaj ima, ker méd pojedó in vendar dostikrat odmrjó. Kaj tedaj storiti?

Stara skušnja je že, da slabi panji tudi slabo prezimujejo, da toraj ali odmrjó čez zimo, ali pa znabiti že spomlad; zato je pa že tudi stara navada take panje z žveplom pokaditi in pokopati. Navadna prislovica zato pravi: Spomlad je vsaka čebela krajcarja vredna, v jesen jih je pa sto za krajcar. Novejše skušnje pa učijo, da čebele je vselej škoda moriti, bodi si tudi v jesen.

Prav dobro zna čebelar živeče čebele v to obrniti, da jih panjem, ki imajo zadosti medú, pa znabiti malo ljudstvo — kar se mnogokrat pimeri —, dodá in jih tako močnejše stori. Tudi ne škodi, če jih čebelar namesti vmoriti, močnim panjem dodá; ker gotovo je, da poln panj vselej bolj prezimuje, kakor bolj ali manj prazen. Zatoraj umni čebelarji praznoto panja napolnijo, če z drugim ne, saj s tem, da prazno satovje izrežejo, skončnico do čebel pomaknejo in praznoto z mrvo napolnijo. Čebelar naj si dobro zapomni, da je treba spomlad dolgo pitati in da čebele mnogo ljudstva spomlad zgubujejo, tedaj tudi več tednev preteče, preden si panj toliko ljudstva spodredi, kakor ga nevedni čebelar v kakih trenutkih v jesen pokonča. Že prav, bo kdo rekel, kam pa s toliko množico, saj bodo zarad vročine pomrle; ali pa zarad lakote, ker več ljudstva, več potrebuje. Ljubi čebelar! vse to so nepotrebne skrbi. Da zarad vročine ne pomrjó, umni čebelar za dušek skrbi, zato so novejši panji že tako narejeni, da prevelika sopara lahko izpuhti. Tudi glada se ni treba bati, če le sicer panj ima, kar je močnemu panju potreba. Za danes si le zapomni: topleje ko je v panji, toliko manj pojedó; mrzleje ko je v panji, toliko več hrane čebele potrebujejo. (Dalje prih.)

Naznanilo našim udom.

S tem listom je podpisani prevzel vredništvo družbenega lista „Slovenska čebela“. Ker se je društvo še le drugo polovico letošnjega leta (30. julija) ustanovilo, in ker je bilo družih zadržkov, katerih tu ne bomo naštevali, na vseh straneh obilno, list ni mogel tako redno izhajati, kakor bi bilo želeti; bomo se pa podvizali, kolikor mogoče, da imajo udje konec leta vse liste v rokah. Tudi vemo, da do zdaj natisnjenih listov niso vsi redno prejeli, kar se od začetka lahko primeri; naj se toraj udje zanje oglasijo ali pri podpisanemu, ali sploh pri čebelarskim društvu v Ljubljani, kar bo tudi njemu v roke prišlo. Lahko se to zgodi ali po reklamacijah, ker so poštnine proste, ali pa pri pošiljanji družbene letne plače. Konečno prosimo še vse slovenske čebelarje, naj nam blagovolijo kake dopise za list pošiljati n. pr. o letošnji letini za čebelarstvo, razne opazovanja, skušnje in kar je tacega. Naj bodo še tako male verstice, ali čertice, naj bi tudi za samosvojni članek ne bile — vse prav pride, ter bo pred ali pozneje porabljeno. List še le potem mikaven postane, če iz vseh krajev vemo, kakó se tam čebelari; kake poskušnje se delajo itd., več očí več vidi — več čebelarjev, več skusi.

J. Jerič,

v Ljubljani stari trg. št. 163.